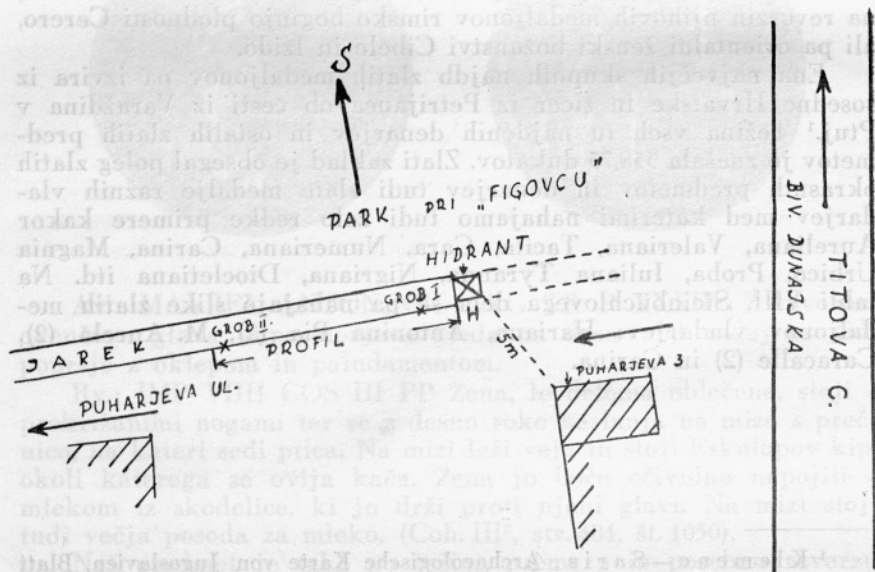

NAJDBA ANTIČNIH GROBOV V LJUBLJANI

Franc Leben

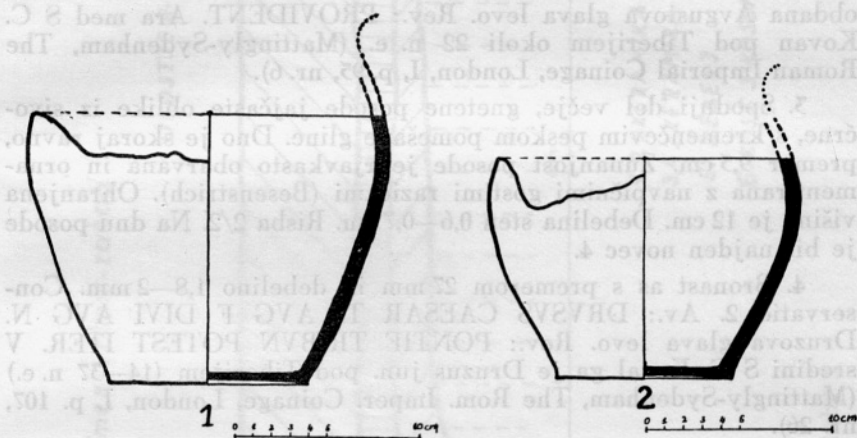
Znano je, da leži vzdolž bivše Dunajske ceste eno od emonskih grobišč (Bericht d. Röm.-germ. Kommission III, 1906—07, p. 136; Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, Ljubljana IX, 1930, 27 sl.). Ponovno so ob njej naleteli na grobne najdbe delavci spomladi 1952. leta pri polaganju kanalizacije. Jarek za odtočni kanal vodi ob desnem robu Puharjeve ulice ter pravokotno na bivšo Dunajsko cesto (risba 1). Njegova smer je vzhod—zahod, širok je 1,5 m, globok pa 2—2,5 m. Kot stalno točko za lokalizacijo najdb smo vzeli vzhodni jašek v kanal (na risbi »H«).

Delavci so naleteli na ostanke dveh okostij, ki sta bili drugo od drugega oddaljeni nekako 10 m. Ležali sta v južni steni jarka, v temni, peščeni in z zemljo pomešani plasti B (risba 3).

Risba 1

Prvo okostje je ležalo med 3. in 4. metrom jarka v globini 1,7 metrov. Večji del so ga delavci uničili, ohranjenih je le nekaj delov humerusa, femurja, tibije, ulne in nekaj lobanjskih kosti z desnim proc. mastoidei. Kakih 10 cm pod okostjem, in sicer desno in levo od njega, so našli na več fragmentov in delov keramike (opis najdb št. 5, 6), v katerih so bili ostanki žganih kosti. V fragmentih dveh posod (risba 2/1,2; opis najdb št. 1—4) sta ležala na dnu posode spodaj opisana novca. Na delu nadlahtnice pa so našli fragment kovanega kosa železa (opis najdb št. 8).

Risba 2

Drugo okostje so našli pri 14. metru v globini 1,6 m. Od njega pa je ohranjenih le nekaj neznatnih fragmentov kosti, najvažnejši je leva stran mandibule. Keramike ni bilo, poleg je ležal edino žebelj (opis najdb št. 7).

Profil južne stene jarka (risba 3). Profil jarka je preprost. Vse do globine 1,4 m sploh ni plasti, ki bi posebej zanimale arheologe, ker je bil teren, verjetno zaradi mestnih kanalizacijskih del, precej prekopavan. Nižje pa ležita dve in edini plasti, ki segata do proda. Sam prod leži v končnem delu jarka mnogo višje, kar dokazuje, da je zemljišče proti bivši Dunajski cesti precej padalo. Plasti, s katerimi imamo opravka, so naslednje:

- A. Zasipni material sega do globine 1,4 m.
- B. Temnorjava, mastno peščena kulturna plast, ki je debela 0,5 m.
- C. Svetlosiva, peščena prehodna plast med plastema B in D.
- D. Sivorumen sterilni prod.

Opis najdb: V prvem grobu smo našli naslednje predmete:

1. Več fragmentov gnetene, jajčaste posode iz sivordeče pečene ter močno s kremenčevim peskom pomešane gline. Dno ima premer 10,5 cm ter je na zunanji strani narahlo navznoter vbočeno. Ohranjena višina posode je 14,5 cm, debelina sten pa 0,6–0,7 cm. Prehod v dno je označen pod topim kotom. Risba 2/1. Na dnu posode je ležal novc 2.

2. Bronast novc (as) s premerom 28 mm in debelino 1,7 do 1,9 mm. Conservatio 3. Av.: (DIVVS AVGV)STVS PATER. Z žarki obdana Avgustova glava levo. Rev.: PROVIDENT. Ara med S C. Kovan pod Tiberijem okoli 22 n. e. (Mattingly-Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, London, I, p. 95, nr. 6).

3. Spodnji del večje, gnetene posode jajčaste oblike iz sivočrne, s kremenčevim peskom pomešane gline. Dno je skoraj ravno, premer 9,5 cm. Zunanost posode je rjavkasto obarvana in ornamentirana z navpičnimi gostimi razicami (Besenstrich). Ohranjena višina je 12 cm. Debelina sten 0,6–0,7 cm. Risba 2/2. Na dnu posode je bil najden novc 4.

4. Bronast as s premerom 27 mm in debelino 1,8–2 mm. Conservatio 2. Av.: DRVSVS CAESAR TI AVG F DIVI AVG N. Druzova glava levo. Rev.: PONTIF TRIBVN POTEST ITER. V sredini S C. Koval ga je Druzus jun. pod Tiberijem (14–37 n. e.) (Mattingly-Sydenham, *The Rom. Imper. Coinage*, London, I, p. 107, nr. 26).

5. Več fragmentov ravnega dna in spodnjega dela gnetene posode iz sivordeče pečene, s kremenčevim peskom mešane gline. Na zunaji strani posode je navpičen ornament gostih razic (Besenstrich). Premer dna je 10,5 cm, debelina stene 0,8 cm.

6. Del ravnega dna in stene posode iz sivočrne, s kremenčevim peskom mešane gline. Zunanja stran je rjavkaste barve in ima navpičen metličast ornament (Besenstrich). Premer dna je 9 cm. Ohranjena višina posode je 4,7 cm, debelina stene ca. 0,5 cm.

8. Distalni del humerusa s kosom kovanega ravnega železa pravokotne oblike. Dolžina 5,5 cm, širina 1 cm, debelina 0,2 cm.

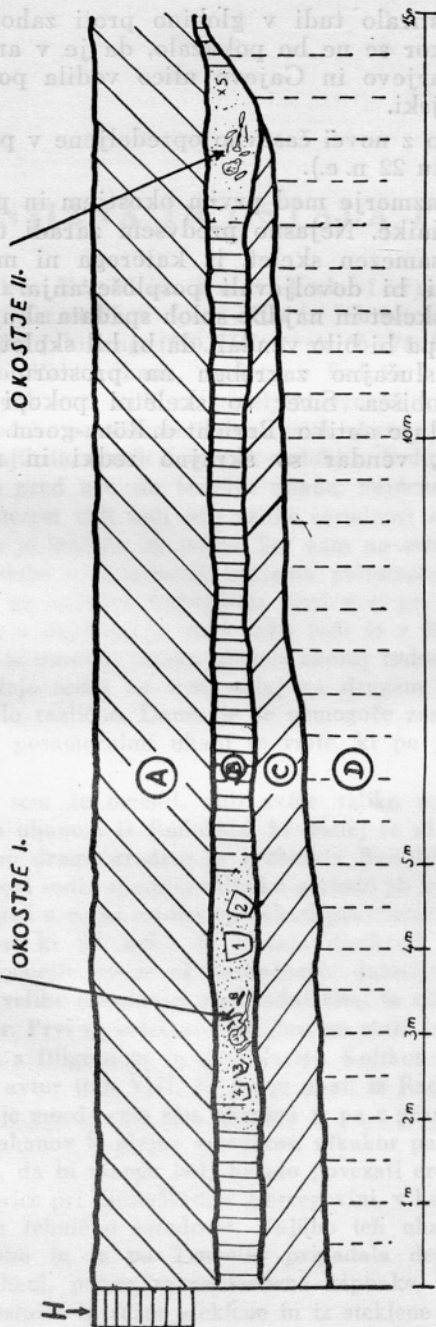
V drugem grobu se je našel poleg kosti le:

7. Štirioglat železen žebelj s ploščato glavo. Dolžina je 10,5 cm. Premer glave 2,3 cm.

Sklep: Najzanimivejše pri tej najdbi je — poleg ugotovitve, da je teren v antičnem in predantičnem obdobju vidno padal proti vzhodu — natanko ugotovljena lega grobov. Ko se bo izdelovala topografska karta Emone, bo točka zelo važna, ker bo kazala, da antično grobišče ni ležalo le tesno ob nekdanji Dunajski cesti,

Ljubljana, Puhačjeva ul.
PROFIL JUŽNE STENE JARKA

Smer vzhod-zahod

Risba 3

ampak se je razprostiralo tudi v globino proti zahodu (parku). Seveda to le, v kolikor se ne bo pokazalo, da je v antiki recimo vzporedno med Puharjevo in Gajevo ulico vodila posebna cesta proti Šiški in Gorenjski.

Grobne najdbe so z novci časovno opredeljene v prvo četrtino 1. stoletja n. e. (po letu 22 n. e.).

Nejasno ostaja razmerje med prvim okostjem in poleg najdenimi fragmenti keramike. Nejasno predvsem zaradi tega, ker je bil najden zgolj posamezen skelet, iz katerega ni možno dobiti trdnih rezultatov, ki bi dovoljevali posploševanja. Vprašati se moramo namreč, ali skelet in najdbe sploh spadata skupaj. Risba 3 sicer to kaže. Lahko pa bi bilo vendar, da bi bil skelet sam mnogo poznejši, a bi bil slučajno zagreben na prostoru nekdanjega zgodnjeantičnega grobišča. Sicer so skeletni pokopi za Emono izpričani tudi za zgodnjo antiko (Bericht d. Röm.-germ. Kommission III 1906—07 p. 136.), vendar so skrajno redki in nezanesljivo dokumentirani.

